www.e-rara.ch

[Summa theologica]

Antonin

[Basel], [1485]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-15896

Titulus octavus de peccato originali

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ad infernū deduci. De hac materia vide plenꝰ
ſupra ti. vi. c. viij. de deſperatiõe aīe. Poſt ſepatõ
nē a corpe verat̄ aīa pͥmaxime ex trib9. ſꝫ ⁊ alijs
modis cruciet̄. Ex priuatiõe diuine viſiõis. eſa.
vi. Tollat̄ impius ne videat gloriā dei. ⁊ math.
vij. Diſcedite a me oēs q̄ opamī inq̄tatē. Ex du
ratione ignee cruciationis. vn̄ in apoc. Pars il/
loꝝ in ſtagnū ignis ⁊ ſulphuris. Math. xiij. Exi
būt angeli ⁊ ſepabūt malos de medio iuſtoꝝ et
mittēt eos in caminū ignis. Nūc mittuntur in
anima. ſꝫ in fine etiā cū corpe. Ex malignatione
diabolice aſſociationis. Math. xv. Ite maledi
cti in ignē eternū. q̄ paratus eſt diabolo ⁊ angelis
eius. Hiere. v. Seruietis dijs alienis. i. demo/
nijs alienis ab omni mīa. q̄ n̄ dabūt vobis req̄
em die ac nocte ⁊c. De hac materia. ſ. inferni vi
de infra in ti. ix. de peccato actuali mortali. ca. iij.

Titulus octauus de pec cato originali.

Capitulum primum de cauſa peccati originalis et eius pena.

POſt tractatum
de cauſ̄ peccatoꝝ. ⁊ de diffinitiõi/
bus. ⁊ diuiſionib9. ⁊ nocumētis
eoꝝ. Nūc videndū ē de ipſis. ſm̄
illā diuiſionē qua primo diuidūtur. q2. ſ. pctõꝝ
aliud originale. aliud actuale. Et hoc diuidit̄ i mor
tale ⁊ veniale. ⁊ de ſingulis hoꝝ dicēduꝫ eſt. Et
primo de originali. Eſt āt peccatū originale. pec/
catū cū quo naſcunt̄ hoīes. de quo Aug. de cõſe.
di. iiij. ſic ait. Firmiſſime tene ⁊ nullatenus du/
bites. oīem hoīem q̄ cõcipit̄ p̄ concubitū viri ⁊ mu
lierꝫ naſci cū pctõ originali. ⁊ ꝓpter h̄ pueri mor
nan deferūtur ad baptiſmū. tanq̄ꝫ ab aliqua in/
fectione culpe abluendi. Sic fatet̄ fides catholi
ca. ⁊ cõtrariū tenere cēt hereſis pelagiana. vt dic
b. tho. i. ſe. q. lxxxij. Eſt āt pct̄m originale ſm̄ tho.
q. vbi ſupra. quidā habitus innatꝰ p̄ viciatā ori
ginē. ſeu q̄dā inordinata diſpoſitio nature. q̄ hꝫ
rõem culpe inq̄ꝫtū ꝓcedit a primo parēte. Et hēt
talis hītꝰ aliq̄d priuatiõis. ⁊ aliq̄d poſitiõis ſicut
egritudo. Formalr̄. n. ē defectus ſeu priuatõ ori
ginalis iuſticie. Dicitur aūt originalis iuſticia
illa rectitudo. in qua ſuit creatꝰ primus hõ. ex q̄
mēs ⁊ rõ deo ſubdita erat. ⁊ vires inferiores rõi.
⁊ corpus ſpiritui. Hõ donū originalis iuſticie
erat. vt accidēs ſpeciei humane. n̄ ex principijs
nature cauſatum. ſed diuino munere collatum
primo parenti. vt trāſfundendū in poſteros. cuꝫ
natura humana que potiꝰ in multis cõicata to
ta erat in ipſo. Vn̄ p̄ ſuum peccatū actuale viciā
ta ⁊ ablata ip̄a originali iuſticia. eius oppoſitum
vt accidēs ſpeciei hūane. ſ. peccatū originale per
ꝓpagationē trāſmiſit in poſteros cū natura. Ge
nerat enim hõ ſibi ſimilem in ſpecie. etiā q̄ꝫtum

ad accidētia ꝓpria ſpēi. vt riſibile. nõ q̄ꝫtum ad
accidētia indiuidualia que p̄tinent ad actiones
p̄ſonales. Non enim muſicus generat muſicuꝫ.
Et hic eſt q̄ ſolū illud peccatū primoꝝ parentū
traducitur ⁊ non alia. nec ēt alioꝝ hoīm. q2 ſolū
p̄ primū peccatū ſublatū eſt bonū nature. quod
erat p̄ originē nature trāſductū. Per alia vero
peccata ſubtrahit̄ bonum gratie p̄ſonalis. qd̄ n̄
tranſit ad poſteros. Similiter nec p̄nīa primi
p̄entis. nec eius ſcīa nec alioꝝ hominū traducūt̄
q2 p̄tinēt ad actiones p̄ſonales. ſeu ſūt accidētia
indiuidualia. Materialit̄ āt eſt pct̄m origina
le ꝯcupiſcētia. q̄ vt dicit Aug. p̄uulos facit habi/
les ad ꝯcupiſcendū. ⁊ adultos actu ꝯcupiſcētes.
Et dr̄ hic ꝯcupiſcentia inordinatio potētiaꝝ aīe
que in h̄ attēdit̄. q̄ inordinate fertur in bonū
cõmutabile. Peccatū āt iſtud originale traducit̄
a primo p̄ente p̄ generationis actiuā virtutem
in hoīes. de quo apl's ad ro. v. p̄ vnū hoīem pec/
catū intrauit in mūduꝫ. ⁊ p̄ pct̄m mors. i. q. iiij.
Nā itaqꝫ. Pro cuiꝰ declaratiõe ē ſciendū ſm̄ tho. i.
ſe. q. lxxxi. ⁊ ſup epl'am ad Ro. Cū oēs hoīes cõ/
ueniāt in natura hūana quā traxerūt ex adā. ⁊ ſic
dici p̄t vnꝰ hõ. ſicut vna ciuitas dr̄ vnū corpus
vn̄ ſm̄ porphi. p̄ticipatiõe ſpēi plures hoīes ſūt
vnus hõ. hinc ē q̄ ſicut diuerſa corpis membra
ſūt p̄tes vnius p̄ſone p̄ticularis. ita oēs hoīes
ſūt p̄tes ⁊ quaſi membra nature hūane. Sicut
actus peccati exercitus p̄ aliqd̄ mēbrū. puta per
manū vel pedē. n̄ ē voluntarius voluntate manus
ſꝫ voluntate totius hoīs. vn̄ homicidiū vel aliud
cõmiſſum p̄ manū n̄ imputaret̄ ei ad culpā. ſi cõ
ſideraret̄ manꝰ vt ſepata a corpe. ſꝫ put ē aliq̄d
hominis motū a voluntate ipſius. Ita inordina/
tõ iſta nature q̄ dr̄ peccatū originale. ē voluntaria
voluntate huius vel illius deriuati ex adā. ſꝫ volū
tate ipſius ade q̄ mouet oēs hoīes deſcēdētes a
eo p̄ ꝓpagationē motione generationis. ſicut vo
luntas vnius p̄ſone mouet omnia membra ad
peccatū. ⁊ ſic talis inordinatio nature hēt rõneꝫ
culpe in oībꝰ ad q̄s p̄uenit. inq̄ꝫtū ſūt ſuſcepti/
ui nature infecte culpa p̄ adam. Et ſicut peccatū
actuale quod eſt peccatū p̄ſone trahit̄ ad ſingu/
la membra p̄ aliquem actum p̄ſonalē. ita pecca/
tum originale trahitur ad ſingulos homines p̄
actum nature. q̄ eſt generatio. ⁊ ſic in ꝓceſſu pec
cati originalis p̄ſona id ē adam infecit naturaꝫ
ſcꝫ humanam. ſed poſtmodum in alijs natura
viciata infecit p̄ſonam dum ſcꝫ genuit impu/
tat̄ in culpam nature vitiū ꝓpter voluntatē pri/
mi parētis. Quāuis. n. anima huius vel illius
hominis nõ fuerit ſm̄ ſeminalē rationē in adaꝫ
peccāte ſicut in p̄ncipio effectiuo. eo q̄ ſemē cor/
pale q̄ ēt ex adā traducitur ſua virtute nõ põt
cauſare aīam rõnalē. fuit tn̄ in ip̄o ſicut in prin/
cipio diſpoſitiuo. q2 ſemē ex ip̄o trāſductū diſpo

nit ad anime ſuſceptionē. Et ſic ipa anima cū infundit corpi tūc maculatur culpa original'.

Eſt autem ipſum §. I.

peccatū originale vnū in eēntia. ſ3 mltiplex in effectu. ꝓpt qđ ps. l. Ecce iniqtatibꝫ ↄcept⁹ ſu3. in plurali. ex eo vȝ ꝙ inficit plures potētias aīe. vt volūtatē ↄcupiſcibilē iraſcibilē. tū ēt. q2 in ipo virtualit̃ ꝑexiſtūt oīa pctā actualia. ſicut in qdā3 ꝑncipio. Participat̃ āt eq̄lit̃ ab oībꝫ. 7 ꝗuis vnus ſit ꝓnior ꝗ3 alt' ad ↄcupiſcēdū. vl' iraſcēdu3 h⁹. hoc ñ ꝓcedit ex rōe peccati originalis. cū eq̄lr in oībꝫ ſoluat̃ 7 tollat̃ originalis iuſticia 7 equaliter in oībꝫ ptibꝫ inferioribꝫ aīe ſibi relinquent̃ Sed accidit hoc ex diuerſa diſpoſitione potentiaꝝ. Nam aliq̄ vires aīe ſūt fortiores in vno ꝗ3 in alio. ꝓpter diuerſas corpis ↄplexiōes. ſoluto āt vinculo original' iuſticie. vnaqꝫ vis tēdit in ſuū ꝓpriū motū. 7 tāto vehemētius quāto fortior. Et q2 oēs homines excepto chriſto ſolū. deſcendūt ab adā p virtutem actiuā in generationem originaliter ab adā deriuatam q̄ eſt ſm rationē ſeminalē ab eo deſcendere. Jō firmiter eſt tenendū. vt dicit b. Tho. prima ſe. q. lxxxi. ꝙ ſm fidē catholicā oēs homines p̄ter ſolū xp̄m. ex adā deriuati peccatū originale ex eo cōtrahūt. alioqn non omnes indigerēt redemptione que eſt per chriſtum. quod eſt erroneum.

Pena aūt huius. §. II.

peccati quantum quidem ad animam eſt pena dāni id eſt priuatio diuine viſiōis. q2 niſi purgatus fuerit ēēs ab eo. nō p̄t introire regnum dei Nō. aūt ſuſtinet penā ſenſus p ſolo originali. i. penam ignis infernalis. vt tenet 7 ꝓbat b. Tho. in. ij. ſen. 7 in quadā q̄ſtione de q̄olibetis. Et habetur de ↄſe. di. iiij. c. nulla ſalus. ꝙ aūt Augu. dicit. diſ. ca. c. firmiſſime. tene tales paruulos ſine baptiſmo trāſeūtes ſempiterno igne puniēdos expoīt glo. 7 bene. igne. i. pena. q2 ſemp erunt in tenebris. i. priuati dei viſione. que tñ priuatio diuine viſiōis eit 7 ſi adultis ſit in maximā penā3 eis tñ nō eſt ad afflictiōe3. q2 ſciūt ſe nō fuiſſe capaces. 7 ſine propria culpa eſſe priuatos. Sicut nec etiā ruſticus penam h3 ꝙ nō eligat̃ in papa3 vel imꝑatorē. q2 ñ ꝓportionat̃ ei talis dignitas. Quātū vero ad corpus pena ipſius peccati ē mors. de ↄſe. di. iiij. placuit. ac etiā alias penalitates qbꝫ ſunt ſubditi hoīes. vt fames ſitis 7 h⁹ etiam inclinationes ad malum.

Tollitur aūt ip §. III.

ſum peccatum nunc. ſ. in nouo teſtamēto p baptiſmū. actu vel propoſito ſumptu3 7 non per aliū modum niſi per martirium quo ad paruulos. In veteri autem teſtamēto p fidē parentum ꝗtū ad nō hñtes vſū rōnis. i. p actū fidei relatū ad ſalutē pueri p modū orōnis. quā fidē ꝓteſtabantur oriūdi ex abrahā in circūſiōe mariū. que oīno erat neceſſaria. Alij vero aliarū nationum 7 oēs vniuerſaliter añ circūciſionē datā abrahe eā ꝓteſtabant̃ in virtute ſacrificioꝝ. Adulti vero purgabant̃ ab originali p fidē ꝓpriā. Femine iudeoꝝ añ vſum rōnis ñ p circūciſiōem. ſ3 p fidem parētū. purgabant̃. Et ſic debet intelligi ꝙ virtute ſacrificioru3 dicebant̃ purgari ab originali añ circūciſionē datā. ſicut 7 mares iudeoꝝ in virtute circūciſionis. vt dicit Gre. in mora. 7 habet̃ de cōſe. di. iiij. qđ apud nos. Nō ꝙ in illis ſacrificijs vel' circūciſione eēt aliqua virtus gratie ad purgandū vt ē i baptiſmo. ſ3 p fidē tollebat̃ peccatū quā ꝓteſtabat̃ illō ſacrificiū. vel circunciſio Vñ 7 b. Tho. q̄ hoc dixit in. iiij. de circūciſione poſtea retractauit in tertia pte ſūme. Quāuis āt trāſeat ipm pctm̃ originale 7 tollat̃ p baptiſmū reatus. q2 euadit obligationē pene eī nc remanz tñ actus. i. remanet in ipo baptiſato ipa habitualis ↄcupiſcētia. i. inclinatio ad malū 7 ordinatio viriū inferioꝝ. Et q2 hō ñ generat ſm mētē. ſed ſm vires inferiores. 7 cū ipa habituali ↄcupiſcētia. iō trāſmittit peccatū in ꝓlem etiā ſi in ipo actu generatiōis daret̃ alicui p gratiā. ꝙ nō ſentiret actualē ↄcupiſcētiā ſeu ardorē libidinis. nihilominus vt dicit Tho. i. ſe. q. lxxxi. ſic genit' cōtraheret peccatū originale. Aug. dat exemplū de frumēto ꝙ ꝗuis purgatū ſeminetur tñ naſcitur cum lolio.

Pro aliqua ma. §. IIII.

iori declaratione de ſtatu paruloꝝ diſcedentiū ſine baptiſmo eſt ſciendū. ꝙ anima q̄lib3 rōnalis migrās a corpe ꝓprio vadit ad locū glorie. que. ſ. eſt pfecte purgata ab omni culpa 7 reatu. Et locus iſte glorie dr̄ eſſe celū empireū ſupremum te motū a motu virtute tñ ſua influens in inferiora ſm Tho. in prima pte. Aut aīa vadit ad locū miſerie qui locus largo vocabulo dr̄ infernus. 7 credit̃ eē in centro terre ſeu ſub terra. Jō ꝓbat Gre. in. iiij. dialogoꝝ. p eo qđ dic̃ Joh. i apocalip. ꝙ ñ repiebat̃ q̄ poſſet apire librū clauſu3 ſignatū ſepte3 ſigillis. neqꝫ in celo neqꝫ in terra neqꝫ ſubtus terrā. niſi agnus 7c. De iſtis aūt diuerſis locis ſeu receptaculis animarū ſicut dicit Aug. Tempus quod eſt inter hoīs mortē 7 vltimam reſurrectiōem animas varijs receptaculis ↄtinet. put vnaqueqꝫ digna eſt requie vel erumna ſm ea que geſſit in carne dū viueret. xiij. q. ij. tēp⁹. Infern⁹ āt diſtīguit̃ in locū vbi eſt pena dāni. i. priuatio viſionis dei q̄ dr̄ limb⁹. 7 locū vbi eſt pena ſenſus. i. ignis cruciatio vltra penā dāni. 7 dr̄ ſtrictius infernus. Qui etiā locus diuiditur in locū dānatoꝝ eternaliter. q̄ dr̄ infernus

ſtrictiſſima acceptione. ꝛ locũ purgandoꝝ qui dꝛ
purgatoriũ q̃ loca. ſ. infern⁹ ꝛ purgatoriũ diuer/
ſificãtur. ſicut ſuperi⁹ ꝛ inferi⁹, ac ſi imaginare/
mus vnã domũ plenam ignis vſqꝫ ad ſũmũ. et
in pauimẽto ſtarẽt aĩe dãnate. ꝛ in ſupiori pte
iuxta tectũ aĩe que purgant̃. Vñ. gre. dicit ꝙ ſi
cut ſub eodẽ igne aurum rutilat ꝛ palea fumat.
ſic idem ignis ꝛ reprobos cruciat. ꝛ electos pur/
gat. Sic ẽt limbꝰ ẽ duplex. ſ. libꝰ puuloꝝ. ꝛ lim/
bus patrũ. q̃ etiã q̃tũ ad ſitũ differũt. ſm ſupi⁹
ꝛ inferius, vt dictũ ẽ de purgatorio ꝛ inferno. et
iu pte q̃dez ſupiori eſt limbꝰ patrũ q̃ ẽt dꝛ ſinus
abrahe. Ein⁹ q̃dẽ. qꝛ q̃s ibi erit abrahe aut qꝛ ñ
niſi p fidẽ charitate informatã ibi aũt ad illũ lo
cũ aĩe. cui⁹ fidei. ſ. de vno deo. prim⁹ public⁹ p̃/
dicatoꝛ et ꝑſtatoꝛ fuit abrahã. declinãtibꝰ aliis
ad idolatriã. Limbꝰ iſte fuit loc⁹ ſctõꝝ patrum a
creatione mũdi vſqꝫ ad mortẽ xp̃i, vel reſurrectõ
nẽ ad quẽ locũ de purgatorio aſcẽdebãt tũc tpis
ille aĩe. que poſt hãc vitã indiguiſſent purgatio
ne. Et ad iſtũ locũ deſcẽdit aĩa xp̃i diuinitate ſo/
ciata. qñ in cruce expirauit. ꝛ ſic in ſimbolo dꝛ de
ſcẽdiſſe ad infernũ. ꝛ tũc eos btĩficauit educens
inde in ſua reſurrectiõe. Nõ ãt alia loca inferni
viſitauit nec ab eis viſus fuit nec eos eduxit.
Erat aũt ibi in limbo illo ꝛ ſi ñ pena ignis. tamẽ
pena dãni. ſ. de retardatiõe glie quã expectabant
q̃ aliq̃lr affligebat eoſ. Quãuis. n. purgati eẽnt
a pctõ originali. inq̃tũ ipm pctm̃ inficiebat pſo
nas eoꝝ. tñ qꝛ nõ dũ erat natura hũana purga/
ta ab ipo originali q̃ purgata fuit in genere ꝛ vt
in cauſa p paſſiõem xp̃i ſoluẽtis ade debitũ. ꝛ iõ
detinebant̃ illi pentes in tali loco ꝛ pena. vñ ec
cleſia in himno. ſoluit a pena miſeros ꝛc. ſ. xp̃s
In limbo aũt puuloꝝ q̃uis ñ videat̃ deus. tñ
d' priuatiõe talis viſiõis penã ñ hñt. ꝛ cũ tales p
uuli migrãt a corpe, imprimũtur ſeu ꝯgregãtur
in intellectibꝰ eoꝝ ſpẽs rerũ naturalium. ſicut ꝛ
oĩbꝰ aliis aĩabꝰ de corpe egrediẽtibꝰ q̃ dꝛ ſciã in/
dita ad quas ſpẽs ſeu ſimilitudines rerũ intel/
lect⁹ ſe ꝯuertẽs. meli⁹ intelligit q̃ naturali cogni
tioni cognoſci pñt. q̃ꝫ aliq̃s phs mũdi. ꝛ ſic in
ſpeculatiõe rerũ pñt aĩe taliũ puuloꝝ valde de/
lectari. q̃d facere ñ pñt dãnati. q̃ꝫ uis hẽant talẽ
ſciam. qꝛ abſorbẽtur a penis. Reſurgẽt aũt ꝛ ip
ſi puuli in vltima reſurrectione ſicut ꝛ alii cum
corporibꝰ ſuis ꝑpriis illius ſtature quã hũiſſent
in. xxxiii annis ſi vixiſſent. ñ hẽturi nec penã nec
gloriã. Sed in quo loco habitaturi nouit deus.
Nec aũt ipoꝝ puuloꝝ iuuari ñ pñt vel liberari a
tali ſtatu ſuffragiis noſtris q̃d trahi pt ex verbis
Aug. q̃ loquẽs de ſuffragiis que fiũt p defunctis
ſic. d. Eis ſolis ꝓſũt q̃bꝰ cũ viuerẽt hoc ſibi. vt
poſtea poſſent ꝓdeſſe meruerũt. xiii. c. ii. tps. Ex
clarũ ẽ ꝙ tales in vita nihil meruerũt ergo ꝛc.
¶ De queſtione vtrum virgo maria fuit con/
cepta in peccato originali. Capitulum. II.

Et quia de peccato
originali facta ẽ mẽtio. hic incidẽter
ponat̃ materia ſeu q̃ſtio de qua q̃tti
die a curioſis diſputat̃ ꝛ infructuoſe. ſ. de cõcep
tu ꝟginis glioſe ponẽdo ea que ſenſerũt docto/
res tam antiq̃ q̃ꝫ moderni. de hoc dimittẽdo der/
minatiõez ſancte eccleſie. Quãuis. n. nõ ſit dter
minatũ p eccleſiã virginẽ eſſe ꝯceptã in peccato
originali vl' ñ. ꝓpter q̃d abſqꝫ p̃iudicio ſalutis lꝫ
vnicuiqꝫ tenere alterã opiniõem. q̃ ſibi placeat.
Tñ ſi hñ cõſiderent̃ ſcripture. ꝛ dicta docꝫ anti
quoꝝ ꝛ modernoꝝ. q̃ fuerũt deuotiſſimi virginis
glorioſe. maĩfeſte pꝫ ex verbis eoꝝ. ipam in pec/
cato originali cõceptã fuiſſe. Sed tenẽtes ꝯtra/
riã opi. extorquẽt dicta eoꝝ ꝯtra intẽtiõem dicẽ
tiũ. ꝛ primo oñdit hoc aplſ ad ro. iii. vbi dicit ꝙ
oẽs in adã peccauerũt ꝛ egẽt gloria dei. ꝛ nullũ
excipit niſi xp̃m. vt pꝫ ex eo q̃d ſeq̃tur. ꝛ in gloſa
ibid. dꝛ ẽt Iob. iii. expectet lucẽ ꝛ nõ videat. nec
ortũ ſurgẽtis aurore. vbi loquit̃ ꝓpheta de nocte
q̃ deſignat originalẽ culpã. que nullo mõ vidit
lucem. i. xp̃m qꝛ ſolus ipſe ſine originali peccato
cõceptus. Aurora vero virgo maria cui⁹ ortum
ipa nox culpe originalis ñ vidit. qꝛ añ fuit ſan/
ctificata. ꝛ a peccato origina i mũdata. q̃ꝫ nata ĩ
mũdo. Sic exponit b. tho. in. iii. pte. q. xxvii. Ec/
cleſiaſtes. ẽt. vii. c. dicit virũ vnũ de mille reperi
mulierẽ añt nullã inueni. Vir iſte fuit xp̃s. nũe/
rus aũt millenarius ponit̃ iuxta morẽ ſcripture
determinat⁹ p indeterminato. i. p oĩ cetu ſctõrũ
inter quos ſolus xp̃s repr⁹ ẽ ſine peccato aliquo
nõ ãt aliqua mulier. Ita exponit dñs Io. dñici
ſup eccleſiaſtes. vbi ẽt p multa originalia ſctõꝝ
antiquoꝝ ꝛ rõnes ꝓbat ꝓpoſitũ. p̃s ẽt ait. ſancti
ficauit tabernaculũ ſuũ altiſſim⁹. Doctores etiã
ſancti ꝛ quoꝝ doctrina approbata eſt ab eccleſia
hoc clare dicũt. Dicit. n. Aug. in li. de ꝑfectione
iuſticie. Quiſq̃s fuiſſe vel eẽ in hac vita aliquez
hoiem vel aliquos hoĩes. puta excepto vno me/
diatore dei ꝛ hoĩm. quibꝰ nõ fuerit neceſſaria re/
miſſio peccatoꝝ. ꝯtrarius ẽ diuine ſcripture. vbi
aplſ ait. Per vnũ hominẽ peccatuꝫ intrauit in
mũdum. ꝛ p peccatũ mors. ꝛ ita in oẽs homine
ptranſiit. in quo omnes peccauerũt ꝛ neceſſe eſt
vt in pia cõtentione aſſerat poſſe eſſe homines.
qui ſine mediatore xp̃o liberante ꝛ ſaluãte. ſint li
beri ſaluiqꝫ a peccato. Idem in libro de nuptiis
ꝛ concupiſcentia ſic ait. Sine carnis cõcupiſcen
tia que accidit ex peccato. concipi voluit. qui fu/
turus erat ſine peccato. vt hinc etiaꝫ doceret om
nem que de cõcubitu naſcitur carnem eſſe pec/
cati. qñ quidem ſola que non inde nata eſt non
fuit caro peccati. Item Grego. xi. mora. c. vii. ſic
dicit. Solus redemptor in carne ſua vere mun/

dus extitit. q2 nec p carnalem delectationem ve/
nit. Idē in glo. ſup Exo. ait oēs in peccatis nati
ſum⁹ ꝛ ex carnis delectatione cōcepti culpā ori/
ginalem nobiſcū trahimus. Idē leo pa. in ſmōe
de natiuitate. Sicut a reatu nullum dn̄s liberū
reperit ita p liberādis oibꝫ venit. Idē Amb. ſuper
Lucā. Solus ex natis de femina. ſanctus dn̄s
Jeſus. q terrene cōtagia corruptele imaculati p/
tus nouitatē nō ſenſit ꝛ celeſti maieſtate depu/
lit. Itē Hilarius cui⁹ teſtimoniū inducit aug.
cōtra Julianū. Ex peccato eſt oīs caro. pter illaz
que venit in ſimilitudinē carnis peccati ſine pec
cato. Item Aug. in ſecūdo libro cōtra Julianū
Propter catholicā veritatem ꝛ diuinoꝝ eloqoꝝ
ptractationem. clariſſim i ſacerdotes Hireneus
Ciprianus Olimpius Hilarius ꝛ Ambroſi⁹
Gregorius. ſ. nazanzenus. innocētius. ꝛ baſili⁹
qbus addi velis nolis, Hiero. vt eos omittā q
nōdū dormierūt. aduerſum nos pferūt oīm ho/
minū peccato originali obnoxiā ſententiam.
Item Anſhelmus in libro cur de⁹ hō. dicit ita
expſſe q gloriari nō pōt dicit ei. Licet ipa hoīs
chriſti cōceptio ſit mūda ꝛ abſqꝫ carnalis delecta
tionis peccato. virgo tñ ipa iniqtatibꝫ cōcepta ē
ꝛ in peccatis cōcepit eā mater eius. Bernardus
quoqꝫ qui deuotius ꝛ copioſius ceteris de vir/
gine ſcripſit. expſſe hoc dicit in quadā epiſtola. ꝛ
in ſermone de aſſumptiōe. ſic ait. Beatam virgi
nē oīmodis cōſtat ab originali contagio ſola dei
gratia anteqꝫ naſceretur fuiſſe mūdatam ꝛc.
Sanctus thomas. cuius ēt doctrina eſt approba
ta ab eccleſia. in tertia pte. q. xxvij. ꝛ in tertio ſen
tentiarū idē ſentit ꝛ pbat. dicēs. q ſi nunqꝫ ani
ma beate Marie fuiſſet contagio peccati macu/
lata. hoc derogaret dignitati chriſti. ſm quam eſt
vniuerſalis ſaluator omniuz ꝛ redemptor. Tūc
enim eſſet aliqua pſona quam non redemiſſet. ſ.
ipſa virgo. nec debet tantū honorari mater q de/
honoretur filius. derogando ſue dignitati. quia
nec virgini placet talis honor. Albertus magn⁹
ſuper quarto ſententiarum ait. q dicere q beata
virgo non fuerat cōcepta in peccato originali. fu
it cōdemnatū tanqꝫ erroneū a magiſtris pariſiē
ſibꝫ. Magiſter quoqꝫ ſentētiaruz in ſecundo li
bro diſtin. xx. per totum. nullum excludit a pec
cato originali preter chriſtum. ꝛ idem in tertio
diſtin. iij. In decretis quoqꝫ dē conſecratiōe. di.
iiij dicitur. Firmiſſime tene ꝛ nullatenus dubi/
tes. omnem hominem qui per concubitum ma/
ris ꝛ femine concipitur. naſci cum peccato origi/
nali. Et loquitur de natiuitate in vtero. id eſt cō
ceptione. Et Hugo ꝛ Raimundus ꝛ Guilhel.
canoniſte dicunt eam conceptam in peccato ori
ginali. Potiſſimi etiam doctores idem dicūt
declarantes particularius materiam. Unde pe
trus de tarantaſia ordinis predicatorum qui fu

it papa ſcilicet innocentius quintus ſuper tertiō
ſententiarum diſtinctione tertia ſic dicit. Quā/
to quis magis accedit ad ſanctum ſanctoruz. tā
to debet habere maiorem ſanctificationis gradū
Non enim eſt acceſſus ad deum niſi per ſanctifi
cationem. Mater vero plus omnibus accedit ad
filium qui eſt ſanctus ſanctoꝝ. ergo debuit gra/
dum ſanctificationis habere maiorem poſt filiū
Gradus autem ſanctificatiōis quadrupliciter
poteſt intelligi aut q ſanctitatez quis habeat an
te conceptū ꝛ ortum aut poſt conceptum ꝛ ortū
aut in ipſo cōceptu ꝛ ortu. aut in ortu non in cō
ceptu. Nam q in conceptu ꝛ non in ortu eſt im
poſſibile. Primus gradus non eſt poſſibilis. q2
perſonalis perfectō vt ſcientia ꝛ virtus nō traſfū
duntur a parentibꝫ. tum q2 in filios nō poteſt fie
ri eſſe gratie ante actuale eſſe nature ſuper quo
fundatur. Secundus gradus cōmunius eſt oī/
bus ſm cōmunem legem ſanctificationis per ſa
cramenta. Tertius gradus eſt ſingularis
ſancti ſnactorū in de quo ſolo fuit ſimilis ortus
ſanctificatio conceptio aīatio et aſſumptio. Re/
ſtat igitur quartus gradus. ꝛ hic habet quattu/
or gradus. quia poteſt intelligi factus in vtero
ſanctificatus. aut ante animacionem aut in ipa
animatione. aut cito poſt animatiōem. aut diu
poſt animatiōem. Prim⁹ gradus impoſſibilis ē
quia ſm Dioni. de diui. noibꝫ. ſanctitas eſt ab
omni immuuditia libera ꝛ pfecta ꝛ immacula/
ta. Immunditia vero culpe non expellitur niſi
gratiam gratum facientem. ſicut tenebra p lucē
cuius ſubiectuz non eſt niſi creatura rationalis
Secundus gradus non fuit cōueniēs beate vir
gini. quia aut non cōtraxiſſet originale ꝛ ſic nō
indiguiſſet vniuerſali ſanctificatione chriſti ꝛ re
demptione. Aut ſi cōtraxiſſet ſimul culpa ꝛ gra/
tia in ea non poſſet eſſe. Tertius etiam gradus
non fuit conueniens beate virgini. quia fuit ta/
lis vt Johannis ꝛ Hieremie. ꝛ quia non cōue/
nit tante ſanctitati vt diu morata ſit in peccato.
Quartus vero videtur conueniēs ꝛ pie credibi
lis. licet de ſcriptura ñ habeatur. vt cito poſt ani/
mationem vel in ipſo die vel hora. q̄uis non ip
ſo momento ſanctificata fuerit. hec ille. Quam
opinionem ſequitur Herueus. Henric⁹ de gā/
dauo. Durandus. durandellus. iohannes nea/
politanus. ꝛ alij ſolennes doctores ordinis pre/
dicatorum. Multi etiam excellentiſſimi ordi
nis minorum idem dicunt. ꝛ precipue deuotiſſi
ſimus ſuper oēs frat bonauētura. qui poſtea fu
it cardinalis. Hic dicit ſuper tertio ſententiarū
diſtinctione tertia queſtiōe. ij. Sactificatio vir
ginis ſubſecuta eſt peccati originalis contractiō
nem. quia nullus immunis fuit a culpa origina
lis peccati niſi ſolum filius virginis. Sicut di/
cit apoſtolus ad Romanos tertio. Omnes pec/

Capitulum. Secūdum

cauerunt ⁊ egent gloria dei. Hic autem dicendi
modus eſt cōmunior. rōnabiliter. ⁊ ſecurior. Cō
mūior. q2 oēs fere id tenēt ꝙ beata virgo habue-
rit originale. cū id appareat ex multiplici ei⁹ pe-
nalitate. quā nō eſt dicere ipam eē paſſam ꝓpter
alioꝝ redēptiōem. quā etiā nō eſt dicere ꝑ aſſūp
tionē habuiſſe ſed ꝑ ꝯtractionē. Rationabilior
eſt etiā q2 eſſe nature ꝓcedit eſſe gratie. vel tēpe
vel natura. Et ꝓpter hoc dicit Aug. ꝙ prius ē na
ſci ꝙ̄ renaſci. ſicut eſt eē ꝙ̄ bene eſſe. igitur ꝓri⁹
eſt aīam vniri carni ꝙ̄ gratiā dei ſibi infundi.
Sic igit̄ caro illa infecta fuit. et ex ſua infectiōe
nata erat animā culpa originali inficere. Neceſ-
ſariū igitur eſt. ꝙ ante fuit culpe originalis infe
ctio ꝙ̄ ſanctificatio. Securior eſt. q2 magis cōſo
nū fidei ⁊ pietati. ⁊ ſanctoꝝ auctoritatibꝫ magꝭ
concordat. ꝓ eo ꝙ ſancti cōiter cū de iſta materia
loquūtur. ſolum chriſtū excipiūt ab illa genera
litate qua dr̄ omnes peccauerūt in Adā. Nullus
autem inuenitur dixiſſe de his que audiuimus
auribꝫ noſtris. virginem mariaꝫ ab originali fu
iſſe immunē. Pietati etiā fidei magis cōcordat
ꝓ eo. ꝙ ſi mater habēda ſit in reuerētia ⁊ deuo-
tione. multo maior eſt habenda erga filiū. ex quo
eſt omnis honor ⁊ gloria. et iō quia hoc expectat
ad excellētem chriſti dignitatē. q2 ipſe eſt omniū
redemptor ⁊ ſaluator. ⁊ quia ipē vnus ꝓ oībꝫ ē
mortuus. nullatenus ab hac generalitate virgo
Maria excludēda eſt. ne dum matris excellētia
ampliatur. filij gloria minuatur. ⁊ ſic mater pro
uocet. que filiū vult magis honorari ꝙ̄ ſeipam.
Huic igitur opinioni adherētes ꝓpter honorem
Jeſu chriſti. q2 in nullo preiudicat matris hono
ri. teneamus ſm ꝙ cōis opinio tenet ſcꝫ virgīs
ſanctificatiōem fuiſſe poſt peccati originalis con
tractionē. hec ille. Quā opinionē ſequit̄ Ricar
dus de media villa ſup. iij. ſen. Alexāder de aleſ
Rigaldus ⁊ Bertrādus in ſmonibꝫ de ꝯpheris.
in ſermone. Egredief virga ⁊c. Omnes hi ordi
nis minorum ſolennes doctores. Idem dicunt
egidius ordinis heremitarū doctor excellentiſſi-
mus in ſuo qōlibeto ſexto. Idē Guido ordīs
carmelitarum in ſuo tertio quodlibeto. Idem
magiſter iohānes de pollicratis. q̄ oēs inducunt
auctoritatē apl̄i ad Ro. iij. Oēs peccauerūt ⁊c.
⁊ aſſignāt rōes ſuas. Quidā alij dicūt nō fuiſſe
cōceptam in peccato originali virginem ipſam.
⁊ precipue Johānes ſcotus ordinis minoꝝ do-
ctor ſubtiliſſimus. ⁊ pro ſua opinione allegant
autoritates ⁊ aſſignant rationes. Et primo illō
Canti. Tota pulcra es ⁊ macula non eſt in te. et
exponunt de virgine dicentes. ex hoc ꝙ non fuit
macula peccati in ea. ḡ nec originalꝭ. Secūdo in
ducūt illō Aug. cū de peccatis agit̄ ꝓpter honorē
domini. nullam prorſus de ea ſcilicꝫ virgine vo
lo habere n.e.t onē. Tertio illō Anſ͛el. Decuit

vt ea puritate niteret. ſ. virgo maria. qua maior
ſub deo nequeat inueniri. Quarto id oñdunt ꝑ
hanc rōem. Quia ordinans vas ad ſeruitium
altaris cōſeruat ipſuꝫ a maculis. hoc enim eſt val
de decens. ſed virgo fuit vas deitatis. ergo decuit
vt ꝓſeruaretur etiam a macula originalis. Quī
to. ſic. Decuit ꝙ chriſtus eam ſingulari ⁊ nobi-
liori mō redimeret ⁊ liberaret ꝙ̄ alios. ſed hoc fu
it. ſi ſine peccō ꝯcepta fuit. Decuit eū magꝭ hono
rare eam. q2 mater eius. ꝙ̄ ceteros. Sed nobili⁹
⁊ melius liberat̄ ⁊ redimitur. cui ꝓuidetur ne
cadat ⁊ in ſeruitutem incurrat. ꝙ̄ vt lapſus eri
gitur ⁊ factus ſeruus redimatur ergo ⁊c. Sexto
ſic ecclesia errare nō poteſt. Sed ipſa celebrat fe-
ſtum conceptionis octauo die decembris ⁊c.
Ad rationes incōtrariū inductas ſic reſpondent
Primo ad illud ꝙ omnes in adā peccauerūt. et
ꝙ omnes geniti ex adam originale contraxerūt.
dicunt ꝙ ſancti qñ loquebantur omnes contrax
iſſe originale. loquebantur in cōmūi de filijs ade
ſm cōmunem curſuꝫ. Sed cū locuti ſunt de vir
gine in ſingulari dixerūt oppoſitū. vt in auctori-
tatibꝫ inductis Aug. ⁊ anſhelmi patet. Dicunt
etiā ꝙ vbicunqꝫ ponitur ſolū vel tantuꝫ anima
chriſti. intelligitur etiā anima virginis. q2 pars⁹
eſt ꝓs viſceruꝫ. Alij eoꝝ dicunt. ꝙ oēs ex adam
cōtrahunt originale de iure ⁊ ex debito. ⁊ ſic etiā
virgo. ſed de facto. ipſa non contraxit in hoc pri-
uilegiata ⁊ exempta a iure cōmuni. Secundo
ad illud quod dicit alia opinio ſcꝫ ꝙ ſequeretur
ꝙ chriſtus non eſſet vniuerſalis omniuꝫ redēp
tor. reſpondent. ꝙ non ſequitur ex iſta poſitione
hoc. q2 redempta eſt ⁊ ſaluata ꝑ preſeruationem
ab originali ne incurreret. Ad illud bernardi q2
gloſari non poteſt. dicunt quidam ſimplices ꝙ
in viſione ei apparuit cū macula in pectore. eo ꝙ
hꝰ dixerat. vel q2 retractauit. Inducunt etiam re
uelationes ſuper hoc quarundā mulierculaꝝ.
Sed ad omnia iſta faciliter reſpondetur clare ñ
ex toꝛte. Ad primū ꝙ illa auctoritas canticorum
intelligitur de eccleſia proprie. trāſumptiue au-
tem. dicitur de virgine poſtqꝫ fuerat ſanctificata
Unde in aſſumptione eius canitur. hec duran-
dellus. Ad ſcōm ſm tho. ⁊ duran. dicitur. ꝙ lo-
quitur ibi aug. de peccatis actualibꝫ vt clare pa-
tet ex precedentibus ⁊ ſequentibus illius libri.
Et auctoritate ioh̄. in canonica quā immediate
aug. inducit. Si dixerim⁹ quia peccatum nō ha
bemus ⁊c. In hoc autem omnes doctores cōcor-
dant ipſam virgineꝫ ſolam inter adultos fuiſſe
etiā a veniali immunē. Ad tertiū dicit ioh̄. nea-
politanus. ꝙ illud anſhelmi eſt magis pro ꝙ̄ cō
tra. decuit enim vt puritas matris eſſet ſub pu-
ritate chriſti dei. qui non cōtraxit originale nec cō
miſit actuale. ⁊ hoc fit per hoc qō mater actuale
nullum cōmiſit ſed originale contraxit. Si autē

non contraxiſſet originale. iam puritas eius eq̄re
tur puritati xp̄i. nec eēt ſub ea. Nec valet inſtā
tia de angelis bonis. q2 in eis nō pōt eē peccatū
ꝑ originē ꝯtractū eo ꝙ vnus ab alio nō origina
tur ſ; oēs immediate creant̄ a deo. Uel aliter ⁊
melius. Sicut nō refert ad hoc ꝙ aer poſſit dici
magis lucidus an q̄nq3 fuerit tenebroſus vel n̄
Aer. n. q̄ plus hēt de luce magis eſt lucidus. lic3
aliq̄n tenebroſus fuerit. Sic in ꝓpoſito. Cum
ſpūalis puritas fit ꝑ carētiā impuritatis culpe.
quā puritatē cauſat lux gratie dei. Uirgo q̄ pluſ
habuit de luce gratie q̄3 q̄cūq3 alia creatura. pu
ra dz dici ꝙ emicuit maiori puritate q̄3 creatura
q̄cūq3. dato ꝙ fuerit q̄nq3 ſubiecta culpe origi
nali. Sicut etiā pōt dici magis albū qđ aliquā
do fuit nigrū. Ad q̄rtū ſic r̄ndeat̄ ꝙ decuit virgi
nē nō ꝯcipi cū originali. q2 vt dicit Io. neapoli
tan⁹. nō decuit vt ꝯceptio naturalis cuiuſcūq3
hoīs etiā matris virginis equaret̄ q̄3tū in īmū
tate a culpa originali ſupnaturali ꝯceptiōe xp̄i.
Herueus aūt in q̄olibeto dicit ꝙ idē ē decenti⁹
oibꝫ fieri qđ magis in honorē dei cedit. mag̾ aūt
cedit in honorē dei totā hūanā naturā deſcēdētē
ab adā ꝑ generatiōem indigere redēptiōe facta
ꝑ xp̄m inducēdo ꝟginē q̄3 aliquā ꝑſonā n̄ īdige
re vt virginē. Quāuiſ. n. ⁊ cedat in honore filij. ſ.
puritas talis matris. primū tn̄ magis. rō ē. q2 il
lud ꝑtinet ad honorē xp̄i vt de⁹. ſ. generalis iflu
entia eius redēptiōis. h. n. fuit q2 diuina ꝑſona
fuit incarnata. puritas aūt ꝑdicta matris ꝑtinet
ad honorē ei⁹ in q̄3tū hō. q2 l3 ſit mater dei. nō tn̄
ſm ꝙ ē de⁹ ſ; in q̄3tū hō ḡ ⁊c. Sed dicet̄ ſi ꝙ ꝑ talē
emūitatē ab originali n̄ tollit̄ q̄n fuerit redēpta
ꝑ p̄ſuatiōem ſeu meritū ꝑacceptū qđ q̄nto dice
bat̄. Et3 r̄ndeo ꝑ Io. neapo. ⁊ alios ꝙ redēptio
ſeu ſalus n̄ eſt niſi exitus. Sicut. n. nihil ꝓprie
h3 eē cū eſt in cauſa ſua ſolū. niſi hēat eē in ſeip
ſo. Sic nec ꝓprie pōt dici redēpt⁹ vel ſaluat⁹ ex
iſtēs ſub ſpūali ſuiture q̄ eſt ꝑ culpā. ſolū in ſuiſ
ꝑentibꝫ ⁊ nō in ꝓpria ꝑſona. Quātūcunq3 ergo
virgo fuerit ab originali peccato p̄ſuata. n̄ poſſet
dici redēpta ⁊ ſaluata. niſi q̄nq3 fuiſſet ſubiecta
peccato. nō ſolū in ꝑſona ꝑentū ſ; ꝓpria. Rō eſt
ſm ip̄m. ⁊ Io. de pollicratis. Redēptio ⁊ ſalua
tio importat q̄ndā mutatiōem ⁊ tranſitū de pecca
to ad gratiā. Res. n. q̄ aliq̄n fuit mea ⁊ poſtea n̄
eſt. dr̄ redimi. Sed res q̄ nūq3 fuit mea dicitur
emi. Res aūt que ſemꝑ fuit ⁊ eſt mea. nō pōt di
ci emi neq3 redemi. Si ḡ virgo beata nulli vnq̄3
peccato ſubdita fuit ſ; ſemꝑ fuit dei. ⁊ ſic nō fuit
redēpta. ⁊ idem de ſaluatiōe q2 p̄ſupponit caſu3
ſeu infirmitatem peccati. Et q̄3uis deus de potē
tia abſoluta potuerit facere ipſam originale nō
contraxiſſe. Eſt. n. originale peccatū carētia ori
ginalis iuſticie determinate volūtaria voluntate
ꝑmi parētis. Poſſet aūt deus excipe a tali de
bito quemcunq3 ꝯcipiendum tamen non decu
it ꝙ ꝑtinet ad potētiā ordinatā qua voluit hono
rare matrē rōe iam dicta. Et vt etiā dr̄ Egidius
qui ſupra. Aliq̄d eſt laudabile in inferiori. qđ nō
eſt laudabile in ſuꝑiori. chriſto non eſt laudabi
le ꝙ eſſet conceptus in originale. eſt tamē lauda
bile in virgine matre. nō q2 originale contraxit.
ſed q2 facta eſt membrū chriſti ab ip̄o redempta
Dicit enim Aug. de baptiſmo puulorꝝ ꝙ nullū
mēbrū chriſti fuit ſine peccato. Si ḡ dicat̄ virgo
nō contraxiſſe originale ſic nō erit mēbrū chriſti
qđ eſt indedecus ei⁹. Immo ſm Rigaldū ordis
minorꝝ hoc derogat mr̄i ⁊ filio. Matri ꝟgini q2
ei⁹ priuilegiū eſt. ꝙ ſola ſine peccato ꝯcepit. De
rogat ⁊ filio q̄ ſolus eſt immunis ab omi labe ēt
originali. Et ꝑ hoc p3 eos nō ſufficienter r̄ndere
Ad id qđ primi dicūt de redēptiōe ⁊ ſaluatione
dictū eſt ſupra ibi. ſcđo ad id ꝙ dicit. Ad ſep
tū. ſ. de feſto ꝯceptiōis. R̄ndet b. Tho. in iij. pte
vbi ſupra. ꝙ eccleſia romana nō facit illud. cum
nūq3 repiat̄ inſtitutū. Immo Bern. in ep̄la ad
lugdunēſ dicit nō deberet fieri. Tolerat aūt hoc
fieri ab aliq̄bꝫ eccleſijs. referēdo hoc ad tp̄s ſan
ctificatiōis quod quia ignotū eſt quādo fuerit.
fit feſtū de ip̄a ſanctificatiōe die qua dicitur eſſe
concepta. Uel ſm Ioh. neapoli. pōt dici ꝙ tale
feſtū nō eſt feſtū ꝯceptionis eius vt illi dicunt.
cum fiat ꝑ nouem menſes ante eius natiuitatē
qua die nōdum anima erat infuſa que eſt ſubie
ctū ſanctitatis. Sed magis eſt feſtū gratiarum
actionū. ſicut in veteri lege erat feſtū pētecoſtes
⁊ in nouo feſto epiphanie. in quo nulla ſancti
tas fuit noua collata. ſ; eccleſia regratiat̄ de bn̄fi
cijs. ⁊ ſic in ꝓpoſito. Ad rōes aūt ⁊ auctorita
tes nō ſufficiēter r̄ndent. Nā prima r̄nſio nō va
let. ſ. ꝙ doct. loquat̄ in cōi. ⁊ ſm cōmunē curſu3
nō intendēdo de virgine illud dicere q2 q̄ totū
dicit nihil excludit. ⁊ q̄ oēm dicit nullū excipit.
⁊ qui nullū dicit omne excipit. ſed in predictis
auctoritatibꝫ. nō dicit̄ indiffinite. ſ; vl̄r omnē ab
adam ꝓpagatū vl̄r culpā incurrere originalē. er
go ſancti nullū intēdūt excipe ēt virginē mariā
cū ⁊ ip̄a exprimat̄ in aliq̄bꝫ auctoritatibꝫ hic et
alibi. Philoſophi autem ⁊ ſancti loquentes de
aliqua materia in cōmuni. tractant illam mate
am cōiter loquēdo indiffinite. ⁊ non vl̄r. ſi eaq
dicūt in illa materia in cōmuni. aliquo ſingula
ri exceptiōem habeant. Ad illud aliud quod
cum dicitur ſolū de chriſto ⁊ de matre intelligat̄
nulla rō cogit hoc dicere. immo plures expſſe au
ctoritates Aug. excludūt xp̄m ab originali. ⁊ in
cludūt matrē. nec enim eſt tāta vnio chriſti ⁊ ma
tris. quāta ꝑſonarꝝ diuinarū. vt ſicut dicim⁹ ꝙ
cū dr̄ aliquid de vna ꝑſona. etiā cū dictiōe exclu
ſiua ꝑtinēs ad ſubſtātiā illud intelligēdū ē ⁊ de
alia. ſic cū. d. xp̄s nēo nouit patrē niſi fili⁹ ⁊c. n̄

excluditur ſpūſſancti. ita etiam opteat dicere de
virgine qḋ dicitur de xp̄o cū ſine cōparatiōe filius
fuerit maioris ſanctitatis. etiam incḡtum hō
Ad illud aliḋ ꝙ ẜi de iure ⁊ debito cōtraxit nō
tn̄ de facto. qꝛ priuilegiata. Rn̄det Jo. de policra
tis. ꝙ priuilegiū ſurreptitium reputatur. et igit̄
vitandū. qḋ eſt contra tenorem concilij. nec de h̄
facit aliquā mētionē. Sed nullū priuilegiū le
git̄ in ſcriptura ꝑtinēs ad virginē qḋ de lege cōi
de ea faciat mētiōem. Jtē priuilegiū ẜm iura dꝫ
eſſe exp̄ſſiuū. vnde cū in ſanctificatione etiaꝫ in
vtero ſit priuilegium nō credit̄ de aliquo eſſe ſa
tiſfactum niſi iſtud habeat̄ clare in ſcriptura vt
de Jhiere. ⁊ Johanne baptiſta. Et mlt̄o magis
videt̄ hoc dicēdū de emunitate a culpa originalī
cum illḋ ſit maius. ⁊ tn̄ nil exp̄ſſe repit̄ in ſcrip
tura de iſto priuilegio. ſed cōtrarium. ergo ⁊c.
Ad illud de reuelatione ⁊ viſione Bernardi ⁊c.
Dicit Johā. neapolitan⁹. ꝙ ſunt viſiones fan
taſtice quib; nō eſt credenduꝫ. Et ſi dr̄ aliquas
ſanctas habuiſſe reuelationē de hmōi. vt ſancta
brigida. Sciēdū ꝙ alie ſancte q̄ claruerūt mira
culis vt beata katherina de ſenis. habuerūt reue
lationē de ɔtrario. ⁊ cū etiā veri ꝓphete aliqñ pu
tent ſe ex reuelatione ſpūſſancti aliqua dīce que
ex ſe dicunt. non eſt inconueniēs dicere ꝙ tales
reuelationes nō fuerūt a deo ſed ſomnia hūana.
Exemplū in Nathan ꝓpheta loquēte ad dauid
in. ij. re. q̄ credebat ex ſpiritu ꝓphetie reſpondiſſe
dauid. ⁊ tn̄ non ſic erat. vt poſtea patuit. Con
cluſiue circa iſtā materiā. ſic vni iſtaꝝ opinionū
debet homo inherere. ⁊ potius prime rationibus
dictis ꝙ paratus ſit tenere ɔtrariū. ſi eccleſia cō
trariū determinaret. ⁊ añ determinatiōem nō iu
dicet hereticū vel impiū. ⁊ malū alterā harū te
nētem quicunq; ſit. ⁊ caueat a p̄dicatiōe huius
materie corā ꝑp̄lis. cū impugnatiōe alteri⁹ ptis.
qꝛ materia ſcādaloſa in ꝑp̄lo. cū velut noctue nō
poſſit ſufferre tn̄ radiū veritatꝫ. ⁊ nil fruct⁹ repor
tauerit. ⁊ modus pulcer tradit̄ ex q̄dā p̄dicatiōe
magiſtri ⁊ ſancti Vincentij eximij predicatoris
que hic immediate ponitur.

¶ De conceptione virginis marie ꝑ modum
predicationis. Capitulum. tertium.

NOndum erant a
biſſi ⁊ ego iā ɔcepta eraꝫ. ꝓuerbioꝝ.
viij. in epiſtola huius ſolennitatis.
Abiſſus importat quandam voraginem ſeu pro
funditatem cuius terminus non inuenitur. Et
ſic p̄s. dicit. Judicia tua abiſſus multa quia ſci
licet cōp̄hendi non pñt. iuxta illud apl'i ad Ro
xi. O altitudo ſapientie ⁊ ſcīe dei. q̄ꝫ incōp̄hen
ſibilia ſūt iudicia ei⁹. Aliqñ etiā importat abiſſus
cōfuſionē ⁊ indecorē. ⁊ hoc ex eius deriuatione
dr̄. n. ab a qḋ eſt ſine. ⁊ biſſus. q̄ ẜm bedā ē genus
ligni cādidiſſimū ⁊ pulcrū. ⁊ ſic ſumit̄ ibi. gen. i.
¶ Tenebre erant ſuper faciem abiſſi. Dicitur
enim. abiſſus materia iſta prima informis ⁊ con
fuſa. vñ ⁊ indecora. Abiſſi etiā dici pñt ſcripture ſa
cre. ꝓpt̄ ꝓfūditatē interminabilem ſenſus earū
Ac etiā apl'i ꝓpter maximā noticiaꝫ ſeu ſapiam et
dilectiōem eoꝝ. Secūdū aūt vtrāq; p̄mā accep
tionē creature oēs dici pñt abiſſi. nā in ſe ɔſidera
te habent quandam profunditatem virtutis a
deo. vt nec maximi philoſophi potuerint com
plete intelligere naturā ⁊ ꝓprietatem cuiuſcūq;
minime ex eis. Sed reſpectu perfectiōis diuine
oēs etiā maxime habent quandā cōfuſionem et
turpitudinem. Eſt ergo ſenſus thematis. ꝙ an
teq; eēnt creature facte. q̄ dicuntur abiſſi. virgo
Maria erat ɔcepta. Sed ſubito quicūq; etiam
rudis mouebit queſtionem dicens. Cum virgo
ſanctiſſima ſit cōcepta de anna. quō anna que
creatura eſt potuit ɔcipere ſi non luꝫ erat. ſicut
nec alia creatura. Sed ad hoc reſpondetur ꝑ di
ſtinctionem quadruplicem conceptionis.
Eſt. n. eius cōceptio in intellectu diuinali.
Eſt eius cōceptio in mēte angelicali.
Eſt eius cōceptio in ſcriptura ſpeciali.
Eſt eius conceptio in vtero materiali.
¶ De prima loquitur thema. Non ſolum enī
ab eterno concepta fuit diuina ſapientia. ſ. filius
a patre. ſ; ⁊ virgo Maria. nō quiḋ eo modo quo
filius a p̄re. ſ. de ſubſtātia ſua. ſed ꝑ p̄ordinatio
nem eternam. Exemplum ſumme in opib; hūa
nis. Quādo enim aliquis vult aliquid boni vel
mali facere. tūc dicit iſtud fiet a me. quia ſic cō
cepi in corde meo. ſicut qñ peccator imaginatur
dimittere malā vitam. ⁊ bñfacere deinceps. tūc
concipit peccator. Vnḋ eſai. xxvi. dr̄. A facie tua
domine concepimus ⁊ quaſi parturiuim⁹ ⁊ pepi
mus ſpm̄ ſalutis. A facie dicit dn̄i. i. ab aſpectu q̄
reſpicit dn̄s peccatorē oculo miſericordie. faciēs
eum recognoſcere mala ſua. Cū enim homo per
ſeuerat in malis. deus dicitur auertere faciem ſu
am ab eo. ⁊ merito. quia ⁊ ip̄e peccator vertit ei
tergum ⁊ non faciem. ſ. rationis. propter quod
⁊ peccatum dicitur eſſe auerſio ab incommuta
bili bono. Sꝫ cū deus illuſtrat cor. ɔuertit ſe pec
cator ad deum. tūc ɔcipit deſideriū boni. ⁊ propo
nit ſe emendare. ⁊ cum hoc tractat agere tunc ꝑ
turit. quia laborat in his faciendis. Poſtquam
aūt executus eſt. peperit ⁊ maſculum cum opus
eſt recte factum. vt reſtitutionis. confeſſionis.
orationis. et huiuſmodi. et tunc iam non memi
nit p̄ſſure ꝓpter gaudiū. qꝛ iā cōſequit̄ ſpm̄ ſalu
tis. i. grām ſpūs eū ſaluātē. Sic igit̄ patet ꝙ pri
uſq; hō aliq̄d faciat illḋ mēte ɔcipit mēte dēnedo

Ita deus in mēte ſua ab eterno cōcepit. i. diſpo/
ſuit mundum facere ⁊ hominē in maxima di/
gnitate. Et ꝓuidēs hoīem debere ruere a tāta di
gnitate· cōcepit etiā in mēte ſua ante creationē
mūdi. ⁊ preordinauit vnam virginē facere per
quam homo recuperet dignitatē ſuā. Immo ⁊
maiorem priori cōſequeretur. ꝑ vnionē verbi cū
humana natura. Et ſic intelligit̄ de hoc themate·
Nondū erant abyſſi. i. creature. ⁊ ego concepta
eram. ſ. in mēte diuina. vt ſuo tpe in mūdo fierē
⁊ in actuali exiſtētia. Et ſciebat deus ꝙ vna mu/
lier erat futura in mūdo. ſ. eua. ex qua eueniret
omne malū in mūdo. Ita cōcepit ⁊ ꝓordinauit
ꝙ alia deberet venire. ſ. b. Maria. ex qua totum
malū auferret. Sicut etiā ꝓſciebat ꝙ eua pria
mater et ſpōſa eēt et virgo. ſ. dū fuit in ꝑadiſo.
Ita cōcepit et ordinauit ꝙ b. Maria deſpōſata
eēt. et virgo ſemꝑ intacta. mater viuificatrix cū/
ctorū. Et ſicut eua fuit viſitata ꝑ angelū malū
qui eā decepit et mortē intulit. ita Maria viſita
ꝑ angelū bonū· qui ei vitam nūciauit. Et ſicut
eua euacuata fuit gratia cū de fructu accepit et
comedit. ita Maria gratia repleta. qn̄ fructū in
ventrem recepit verbi diuini. Et ſicut fructus
quē poſuit in ventrē eua occidit multos ita fru/
ctus quē in ventrem recepit Maria viuificauit
electos. et viuificat quotidie comedentes deuo/
te. cū in ſacramēto miniſtratur populo. Ideo dr̄
bn̄dictus fructus ventris tui. qꝛ ꝑ ipm̄ bn̄di/
cti ſumus. ſicut ꝑ fructū quem porrexit eua viro
ad eſum fuimus oēs maledicti. Paradiſi porta
demū ꝑ euā cūctis clauſa eſt. ſed ꝑ beatā virgi
nem iterū patefacta eſt. vt canit eccleſia. Et ſicut
rex dū mittit ad preliū milites ſuos. qꝛ vt ſapi/
ens cognoſcit ꝙ multi ibi vulnerātur. mittit eti
am medicū ad curādum. Ita deus ſapiētiſſimꝰ
preſciēs nos habituros cōtinuū certamē cū de
monibꝰ. ⁊ ſepe ab eis vulneribꝰ peccatoꝝ dānifi
cari. ꝯcepit in mēte ſua ⁊ diſpoſuit mūdo mitte/
re medicā. ſ. virginē beatiſſimā. Vn̄ ⁊ deuotus
Bern. dicit de ea. ꝙ de plenitudine eius oēs reci
piunt. eger curatiōem. triſtis cōſolationem. pec/
cator veniā. iuſtꝰ gratiā. Et de ipa virgine Ma/
ria pōt intelligi illud Eccle. xxvi. vbi nō eſt mu
lier ingemiſcit eger. Nā contra vulnus ſupbie·
ponit ipſa exēplo vite ſue ligaturam ſeu empla/
ſtrum hūilitatis ad curādam. Contra vulnus
auaricie emplaſtrū liberalitatis cū aurū ſibi ob
latū a magꝭ. nō reſeruauit ꝓ futuris neceſſitati/
bus. ſꝫ paupibꝰ erogauit ſm̄ Bern. Cōtra vulnꝰ
luxurie remediū caſtitatis. cū votum fecerit ſm̄
Aug. ꝑpetue virginitatis. xxvij. q. ij. §. b. Maria.
et ſic diſcurrēdo ꝑ alia. Permaxime aūt placuit
⁊ deo electa fuit. vt mater dei eēt ꝓpter hūilitatē
Sicut expulſa de ꝑadiſo eua cū viro et omni ꝓ/
genie ꝓpter ſupbiā. et hoc eſt qḋ ipa dicit in epi/
ſtola iſta. Dn̄s poſſedit me ab initio viarū ſuaꝝ
Vie dei ſunt virtutes quibꝰ nos imus ad deū
Initiū virtutū eſt hūilitas. vn̄ ⁊ fundamētum
dicitur earū. Secūda ꝯceptio. ſ. angelicalis
fuit. nō ab eterno· ſꝫ in principio mūdi ante crea
tiōem aliarū rerū. Nā cū dn̄s deus creauit an/
gelos. q̄ ſignātur noīe celi cū dr̄. In pn̄cipio cre
auit deus celū ⁊ terrā ſm̄ Aug· tūc etiā concrea
uit ſeu indidit in mentibꝰ eorum ſpecies ſeu ſi/
militudines oīm creaturarum. que in ſex diebꝰ
referuntur facte. quaſi quedam ſemina ad con/
cipiēdum intellectum rerum. Ipſa ergo factio
rerum ſignat ſm̄ Auguſtinum infuſionem illa
rum ſpecierū intelligibiliū. Et numerus ſucceſſi
uus dierum non importat ordinem temporis· ſꝫ
dignitatis. Nam in principio creatiōis eorum
ſimul create ſunt oēs ſpecies rerū. nō prius vna
⁊ poſtea alia prioritate temporis. Sed qꝛ diffe/
rentia magna dignitatis ē inter ipſas creaturas
illa ideo dicitur primo die facta q̄ nobilior inue
nit̄ in eis. ⁊ ſic de aliꝭ diebꝰ. Dies ſignat cogni/
tionem angelicam rerū que duplex eſt. Prima
eſt cognitio naturalis. ſcil. qꝫ per conuerſionem
intellectus ſui ad alias ſpecies concreatas. ⁊ illis
mediantibus intelligunt res. ſicut nos mō me/
diante fantaſmate. Et dicitur hec cognitio veſp
tina. Secunda eſt cognitio ſupnaturalis. quā
ſcilicet habent cognitionem conuertendo ſe ad
verbum eternum. in quo relucent idee omniū
rerum. ⁊ inde concipiunt clariorē cognitionem
rerum. Et hec dicitur cognitio matutina que ꝑ
fectior eſt prima. Et ſic dicitur factum veſpere et
mane dies vnus. quia ſcilicet cognitio vna quo
ad cognita· id eſt creata. ſꝫ duplex quo ad modū
cognoſcendi. quia vel in ſpeciebꝰ ſibi cōcreatis.
vel in verbo. Inter cetera autem angeli ſancti a
ſpicientes in verbum. reuelatum ſeu declaratū
fuit eis miſterium incarnationis cum ſuis cir/
cūſtantijs. ⁊ ꝙ ad reparandum lapſū hominis
ordinaretur ⁊ reſtaurandū ruinas eorum. dei fi/
lius hūane nature vniret̄. Et virgo hec ſanctiſſi
ma mater eiꝰ eſſet. Et ſic anteq̄ꝫ eſſent abiſſi id
eſt creature in ſua diſtinctione ⁊ vltima ꝑfectiōe
ego. ſ. virgo mater dei concepta eram. intellectu
angelico per cognitionem. Et cum hoc cognoue
runt. magnum feſtum fecerunt in paradiſo re/
gratiantes deo. ⁊ collaudātes eius miam maxi/
mam. pro reparatione fratrum. ſuorum. id eſt
noſtra. et reſtauratione ſua. quo ad lapſos ange
los. Vn̄ Job triceſimooctauo dicit. Vbi eras
cum me laudarent aſtra matutina. id eſt angeli
⁊ iubilarent omnes filij dei. ipſi ſcilicet angeli
ſumme exultantes de reparatione futura ꝑ fi/
lium huiꝰ virginis benedicite. ⁊ omnes offerre
bant ei famulari tempore ſuo. Si enim vt di/
citur Luce quintodecimo. gaudium eſt in celo

Capitulum Tertium

coram angelis dei ſuper vno peccatore penitenti-
tiam agēte. q̄tū ꝺebuit eſſe ſup mediatrice pec-
catoꝝ ꝛc. Tertia cōceptio ꝺr̄ ſpēalis. Sapiā
frequēter noīe mulieris nūcupatur. ꝑcipue in
libris ſapientialibꝫ. Vn̄ ꝺr̄ Sap. viij. Hāc ſcꝫ
ſapiētiam amaui ⁊ exq̄ſiui a iuuētute mea. ⁊ q̄ſi
ui mihi eā ſpōſam aſſumere. Sapiā aūt ſup oēs
alias doctrinas maxime ē in ſcriptura ſacra ſm
b. tho. in principio ſūme ſue. Hec āt eſt ꝑgnans
multis miſterijs. i. ſpūalibꝫ ſignificatiōibꝫ que
ſunt multis occulte. Cū aūt doctor vel ꝑdicator
exponit qꝺ latebat tūc quaſi ꝑturit. Et inter ce-
tera in hac muliere. ſ. ſapīa ſcripture ē ibi ꝯcepta
i. occulte ꝯtēta iſta beatiſſima virgo. ⁊ frequēntiſ-
ſime de ea ibi fit mentio per methaphoras vari-
as. Et ſic anteq̄ꝫ eēnt abyſſi. i. ſiue creature. vt di-
ctū eſt cōplete. ſiue ſcripture q̄ dicūtur ēt abyſſus
ꝑpter ꝑfunditatē ſenſuū anq̄ꝫ inoteſceret earuꝫ
ꝑfunditas. ꝯcepta erā. i. ibi ꝯphēſa. vt cū ꝺr̄. In
principio creauit deꝰ celū ⁊ terrā. In principio
ſ. noui teſtamēti. creauit quo ad aīaꝫ celū. ioachī
celū dictū. ꝑpter affectū celeſtē. Terrā annam ſic
dictā ꝑpter hūilitateꝫ. Terra āt erat inanis ⁊ va-
cua. i. ſterilis. Spūs dn̄i ferebatur ſup aquas la-
chrimarū ipoꝝ ꝺe ꝯfuſiōe ſua. Tenebre erāt ſup
faciē abyſſi. Tenebre vitioꝝ ſup mundū totum.
Dixit deus dādo virtutē fecūditiuam anne. Fi-
at lux. i. virgo hec btīſſima. Et facta eſt lux ex ioa-
chim ⁊ anna. quo ad corpus. a deo quo ad aīaꝫ
Et diuiſit lucē a tenebris. purificās illā animaꝫ
ſubito ab originali. Hec eſt ēt ꝯcepta ⁊ figurata
ibi in ꝑadiſo delitiarū vbi erat lignū vite ꝛc. H
eſt ibi cōcepta cū dn̄s dixit ſerpēti. Inimicitias
ponā inter te ⁊ mulierē. ⁊ ſemē tuū ⁊ ſemē illius
ꝛc. Hec mulier maria a deo facta mater ſpūalis
cūctoꝝ. maxime inimica ſerpenti antiquo. ſ. dia-
bolo. Semē ſerpētis ꝑcedens exterioribꝫ volū-
tas eius eſt malicia eius. vnde generat in menti-
bus hominū vitia ⁊ peccata. Semē mlīeris hu-
ius virginis eſt bonitas ⁊ benignitas eius. con-
traria ſemini diaboli. Contriuit ipſa caput ſerpē-
tis ſola. quia omnes ſuggeſtiones vitioꝝ ſubi-
to extinxit. nec cōcupiſcentiā ſenſit. religato ī ea
fomite poſtea extincto ꝛc. Hec etiā concepta eſt
in ſcriptura. qn̄ Gen. xv. dictū fuit abrahe. Ge-
neratio quarta reuertetur huc ſcꝫ ad terram pro-
miſſionis. que ſignat vitā eternā. Semē abrahe
ſpirituale ſunt omnes viri fideles. vt oſtendit
apoſtolus ad Galatas quarto. Hi exules erāt
⁊ peregrini in terra non ſua in egipto. que inter-
pretatur tenebre ſcilicet mundo. ſeruituti additi
pharaonis iniqui id eſt diaboli. Sed quarta ge-
neratione que per mariam. ſeu in maria facta eſt
reuertuntur ad patriam propriam ſuperne glo-
rie. Nam prima generatio ſm Anſhelmum ho-
minis eſt. qua Adam factus eſt a deo de limo ſi-
ne viro ⁊ muliere. Secūda ē qua formata ē mu-
lier ex viro. Tertia qua cōmuniter omnes gene-
rantur ex femina ⁊ maſculo. Quarta alia ab his
ſcilicet qua homo generatur de muliere ſine viro
qua chriſtus formatus eſt ex virgine. Nec alius
modus productionis hoīs reperitur. Hec con-
ceptō eſt figurata in archa dei. In trono ſalomo-
nis. In virga aarō. in porta dn̄i clauſa. In vellē
gedeōis ⁊ alijs innūeris. Quarta ꝯceptio eſt in
vtero maternali. qn̄. ſ. anna ꝯcepit eā. Sed ſan-
ctificata ē vt credit̄ illa iuxta illꝺ ps. Sanctifica-
uit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ. ⁊ de hac faciūt ali-
qui feſtū ⁊ hoc tribꝫ rationibus.

Prima q2 fuit cōgruenter impetrata
Secunda q2 fuit ſublimiter ſanctificata.
Tertia q2 fuit firmiter bene opata.

Quātū ad primū ſciēdū. ꝙ cū anna ⁊ ioachī
nō hērēt filios. q2 ſteriles. ⁊ ꝑ mltos ānos trāſ-
iſſent ſine ꝑle orōnibꝫ ieiunijs. ⁊ elemoſinis in-
ſiſtebāt vt īpetrarēt a deo ꝑlē. n̄ diffidētes de libe-
ralitate dei. q2 qꝺ natura n̄ valet gratia ſupplet.
Votū etiā fecerūt offerēdi ꝑlē deo in tēplo. Di-
uidebāt q̄ꝫ ſuos redditꝰ. vt legit̄ ī tres ptes. vnā
ſ. tēplo. aliā paupibꝫ. tertiā ſibi ⁊ familie ꝯcedē-
tes. ⁊ ꝑ huiuſ. ꝯtinuata impetrarūt fecūditateꝫ
Vbi on̄dit̄ exēplo. hoc n̄ diſplicere deo dūmodo
fiant ſine ſupſtitiōibꝫ ⁊ cū ꝯditione ſi ſaluti ſue
expediat. Apparuit q̄ꝫ angelus eis ⁊ ꝑnūciauit ꝙ
haberēt filiam nomine Mariā ꝛc. vt hētur in le-
genda. Et ſic anteq̄ꝫ eſſent abiſſi. i. apoſtoli q̄ di-
cuntur abiſſi ꝑpter ꝑfunditatē cognitiōis diui-
noꝝ ⁊ dilectiōis ſup oēs ſanctos. Vn̄ Dioniſi.
Paulū appellat abiſſum ſapīe. virgo ꝯcepta fu-
it in vtero maternali. Quantū ad ſecūdū notā-
dū tres fore ſctīficationes. Pria cū puer egredit̄
ex vtero matris. ⁊ hec fuit Hiere. iuxta illꝺ. An-
teq̄ꝫ exires de vulua plene. ſ. ſanctificaui te. Se-
cūda eſt qn̄ ꝑles eſt adhuc in vtero totꝰ vt Ioh̄
bap. qui in ſexto mēſe fuit ſanctificatus quādo
ſ. virgo Maria ꝯcepto dei filio ſalutauit eliſabꝫ
Tertia eſt in pūcto quaſi poſt creatiōem ⁊ infu-
ſionē aīe. Formato enī corpore virginis cōcepto
ex anna ⁊ ioachim. n̄ ex ſpūſancto. hoc. n. dicere
eſſet hereticū. Solus enim chriſtus hoc habuit
creata aīa virgīs a deo ⁊ infuſa. ſubito ſanctifica-
ta fuit ⁊ infuſa eadē die ps. Fluminis ipetꝰ letifi-
cat ci. dei. ſanctificauit tabernaculū ſuū altiſſimꝰ
Quātū ad tertiā rōem. Dico ꝙ firmiter ope-
rata ē bonū ⁊ ꝯtinuiter. q2 nullū vnq̄ꝫ peccatum
commiſit. nec etiam veniale. Non ſic fuit in ali-
is ab vtero ſanctificatis. nam omnes venialiter
peccauerunt.

Titulus nonus de pecca-

cato actuali mortali. Ca. I. penes q̄d attēdat̄ gra